

مطالعه موانع کارآفرینی در ناحیه یازدهم شهر کابل

پوهنمل دکتور همایون غفورزی^۱، جلال الدین ظریفی^۲

^۱دپیارتمنت محاسبه، پوهنځی اقتصاد، پوهنتون کابل، کابل، افغانستان

^۲محصل ماستری دپیارتمنت اداره تجارت، پوهنځی اقتصاد، پوهنتون کابل

ایمیل: hamayoun.ghafourzay@yahoo.com

چکیده

این تحقیق مطالعه موانع کارآفرینی در ناحیه یازدهم شهر کابل با تمرکز خاص بر موانع: ریسک‌گریزی، ترس از شکست، کمبود منابع، فقدان روابط اجتماعی، ناپایداری سیاسی و بی‌ثباتی اقتصادی است. در این تحقیق از پرسش‌نامه برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده صورت گرفته است. از ۱۳۳ شرکت‌کننده اطلاعات جمع‌آوری شده است که شامل افراد شاغل و بیکار می‌شود. یافته‌ها نشان می‌دهد که در میان موانع مختلف بی‌ثباتی اقتصادی و هم‌چنین کمبود منابع به‌عنوان تأثیرگذارترین موانع کارآفرینی ظاهر شده است. یافته‌های این مطالعه پیامدهای قابل‌توجهی برای سیاست‌گذاران، سازمان‌های توسعه‌ای و برنامه‌های حمایتی کارآفرینی دارد. رفع این موانع مستلزم مداخلات هدف‌مندی مانند دسترسی به خدمات مالی، ارتقای دانش و توسعه تجارت، تقویت اکوسیستم حمایتی و ایجاد شرایط اقتصادی و سیاسی باثبات است.

اصطلاحات کلیدی: موانع کارآفرینی؛ ریسک‌گریزی؛ ترس از شکست؛ کمبود منابع؛ فقدان روابط اجتماعی؛ ناپایداری سیاسی؛ عدم ثبات اقتصادی

The Study of Barriers to Entrepreneurship in the 11th District of Kabul City

Sr. Teaching Asstt Hamayoun Ghafourzay¹, Jalaluddin Zarifi²

¹Department of Accounting, Faculty of Economics, Kabul University, Kabul, Afghanistan

²MBA Program, Economics Faculty, Kabul University
Email: hamayoun.ghafourzay@yahoo.com

Abstract

This study investigates the barriers to entrepreneurship development (risk aversion, fear of failure, lack of resources, lack of social capital, political instability, and economic instability) in the 11th district of Kabul city. A total of 133 valid questionnaires, collected through Google Forms, were analyzed by SPSS 20. Correlation analysis and regression analysis were employed to examine the suggested hypotheses. The results revealed that economic and political instability and lack of resources have been identified as the most influential barriers to entrepreneurship development in the 11th district of Kabul city.

Keywords: Barriers to Entrepreneurship; Risk Aversion; Fear of Failure; Lack of Resources; Lack of Social Capital; Political Instability; Economic Instability

مقدمه

کارآفرینی امروزه موتور محرکه اقتصادی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه است و نقشی تعیین کننده در رشد اقتصادی و بهبود جوامع دارد (Smith J. , 2020). کارآفرینی پدیده مهمی است که باید در چارچوب احیای اقتصاد ملی، افزایش فرصت های شغلی و سطح رفاه مورد توجه و بررسی قرار گیرد. ریچارد کانیتلون اولین فردی بود که کارآفرینی را در سال ۱۷۵۵ تعریف کرد. کانیتلون کارآفرینی را با شناسایی کارآفرین توضیح داده و آن را به عنوان فعالیت هایی که او برای کسب مفاد انجام می دهد، بیان کرد (Demiroglu, 2007). درک کارآفرینی به عنوان یک دوران، مراحل حیاتی لازم برای تبدیل یک ایده به یک شرکت مفاد آور را برجسته می کند. این جنبه های بسیاری را برجسته می کند که بر تعداد بی شماری از وظایفی که صاحبان بزنس باید انجام دهند تا یک مفهوم را به نتیجه برسانند، تأثیر می گذارد (Hojnik et al. 2019).

این احتمال وجود دارد که برخی از شیوه های تجاری که در یک محیط مناسب هستند، در محیط دیگر قابل اجرا نباشند. ماهیت زمینه های محیط های مختلف بزنس نقش مؤثری در پروسه شکل گیری سرمایه گذاری کارآفرینانه دارد (Sitaridis and Kitsios, 2016). کارآفرینی نقش مهمی در پیشبرد رشد اقتصادی، نوآوری و ایجاد شغل دارد، به ویژه در مناطق پس از جنگ که به دنبال بازسازی و توسعه هستند، را بازی می کند (Johnson A. , 2019). کابل، پایتخت افغانستان علل خصوص ناحیه یازدهم این شهر نیز از این قاعده مستثنی نیست؛ زیرا افراد تلاش می کنند تا بر چالش های یک پرابلم طولانی مدت غلبه کند و یک اقتصاد پر رونق ایجاد کنند.

شرایط ناپایدار اقتصادی، یک محیط تجاری نامطلوب ایجاد می کند و افراد را از دنبال کردن سرمایه گذاری های کارآفرینانه منصرف می کند (Gupta , 2023). دسترسی ناکافی به سرمایه مالی، زیرساخت های محدود و دسترسی ناکافی به بازار مانع از شروع یا گسترش سرمایه گذاری کارآفرینان می شود (Smith J. , 2020). این عوامل؛ سطحی از عدم اطمینان و ریسک را معرفی می کنند که اغلب کارآفرینان بالقوه را منصرف می کند و توانایی آن ها را برای پیشرفت محدود می کند (Johnson A., 2022). یکی دیگر از عوامل که مانع کارآفرینی می شود ریسک گریزی است، افراد ممکن است به دلیل عدم قطعیت درک شده و زیان های احتمالی مرتبط با تلاش های کارآفرینی، در انجام فعالیت های تجاری متردد باشند. ترس از شکست، عمیقاً در زمینه های فرهنگی و اجتماعی نهفته است، به عنوان یک مانع روانی عمل می کند و کارآفرینان مشتاق را از ریسک کردن و دنبال کردن ایده های تجاری خود منصرف می کند (Nefzi, 2018).

این تحقیق بر مطالعه موانع توسعه کارآفرینی در ناحیه یازدهم شهر کابل با تأکید خاص بر ریسک‌گریزی، ترس از شکست، کم‌بود منابع، فقدان روابط اجتماعی، بی‌ثباتی سیاسی و ناپایداری اقتصادی متمرکز است. درک این موانع برای سیاست‌گذاران، سازمان‌های توسعه‌ای و برنامه‌های حمایتی از کارآفرینی برای طراحی مداخلات هدف‌مند که می‌تواند محیطی مساعد برای موفقیت کارآفرینی ایجاد کند، بسیار مهم است.

در نهایت، رسیدگی به این موانع و ایجاد یک محیط حمایتی برای کارآفرینی در ناحیه یازدهم کابل می‌تواند به منافع اجتماعی اقتصادی قابل توجهی منجر شود. هم‌چنان می‌تواند فرصت‌های شغلی ایجاد کند، نوآوری را بسط دهد و به توسعه و ثبات کلی این ناحیه کمک کند. بنابراین، درک و رفع موانع کارآفرینی برای رشد و شکوفایی اقتصادی کابل بسیار مهم است.

بیان مسأله

یکی از مهم‌ترین فعالیت‌هایی که به رشد و انکشاف افغانستان کمک می‌کند، اهمیت دادن به کارآفرینی و مشوق‌های کارآفرینی است که سهم سکتور خصوصی را مانند سایر کشورهای جهان در اقتصاد افزایش می‌دهد. موانع کارآفرینی مانع بزرگی برای راه‌اندازی بزنس در شهر کابل است. موانع زیادی از جمله روانی، نهادی و اجتماعی پیش‌روی کارآفرینی در این شهر وجود دارد. چالش‌ها و فرصت‌ها این مطالعه به دنبال مطالعه همه جانبه موانع چند وجهی است که مانع سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینی در ناحیه یازدهم کابل می‌شود، با تمرکز خاص به ترس از شکست، ریسک‌گریزی، محدودیت شبکه‌های اجتماعی، و از همه اهم‌تر تأثیر عمیق ناپایداری سیاسی و اقتصادی در کنار کم‌بود منابع می‌باشد. چشم‌انداز کارآفرینی در ناحیه یازدهم شهر کابل با موانع متعددی که در فوق تذکر یافت مواجه شده است. این عوامل مانع توسعه و رشد سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینی می‌شود و پیشرفت اقتصادی و نوآوری را در کابل به‌ویژه در ناحیه یازدهم این شهر نابود می‌کند. درک این موانع و تأثیر جمعی آن‌ها بر کارآفرینی در ناحیه یازدهم شهر کابل برای توسعه استراتژی‌ها، پالیسی‌ها و مکانیزم‌های حمایتی مؤثر ضروری است.

با پرداختن به این موانع، سیاست‌گذاران، کارآفرینان و ذی‌نفعان می‌توانند در جهت ایجاد یک محیط کارآفرینی مساعد که نوآوری، ایجاد شغل و رشد اقتصادی پایدار را در این شهر تشویق می‌کند، سعی نمایند.

سؤالات تحقیق

سؤال اول: موانع اصلی کارآفرینی در ناحیه یازدهم شهر کابل چیست و چگونه بر ایجاد، توسعه و رشد بزنس تأثیر می‌گذارد؟

سؤال دوم: کدام موانع برای کارآفرینان محدودیت بیش‌تری به‌وجود می‌آورد؟

فرضیه‌های تحقیق

۱. ترس از شکست در بزنس به‌طور قابل توجهی مانع توسعه کارآفرینی می‌شود.
۲. ریسک‌گریزی به‌شکل اهمی مانع توسعه کارآفرینی می‌شود.
۳. فقدان شبکه‌های اجتماعی مانع توسعه کارآفرینی می‌شود.
۴. کم‌بود منابع به طرز ویژه‌ای مانع توسعه کارآفرینی می‌شود.
۵. فقدان ثبات اقتصادی به‌طور قابل توجهی مانع توسعه کارآفرینی می‌شود.
۶. ناپایداری سیاسی مانع توسعه کارآفرینی می‌شود.

پیشینه تحقیق

کارآفرین

کلمه کارآفرین از دو کلمه فرانسوی entre به معنای «بین» و prendre به معنای «گرفتن» گرفته شده است. این کلمه در ابتدا برای توصیف افرادی به‌کار می‌رفت که بین خریداران و فروشندگان "ریسک" می‌کنند یا به کاری مانند شروع یک سرمایه‌گذاری جدید "تعهد می‌کنند". ریچارد کانتیلون اولین فردی بود که کارآفرینی را در سال ۱۷۵۵ تعریف کرد. کانتیلون کارآفرینی را با شناسایی کارآفرین توضیح داد و آن را به‌عنوان فعالیت‌هایی که او برای کسب مفاد انجام می‌دهد بیان کرد. (احمدی احمدزی، یوموک گونای گلسویم و دمیرالای تولای، ۲۰۱۹). کانتیلون کارآفرین را تولیدکننده‌ای با درآمد غیر ثابت و بازده نامشخص تعریف کرد.

کارآفرین شخصی است که یک فعالیت بازرگانی جدید را در مواجهه با ریسک و عدم اطمینان با هدف کسب مفاد از طریق شناسایی فرصت‌های مهم و تأمین منابع لازم برای سرمایه‌گذاری فراهم می‌کند. اگرچه بسیاری از افراد ایده‌های تجاری عالی دارند؛ اما اکثر آن‌ها هرگز به ایده‌های خود عمل نمی‌کنند که کارآفرینان انجام می‌دهند.

هاوارد استیونسون، استاد پوهنهی بازرگانی هاروارد، می‌گوید که کارآفرینان فرصت‌ها را که اغلب راهی بهتر برای انجام کاری است، شناسایی می‌کنند و به دلیل کم‌بود منابع، از پیگیری آن احساس محدودیت نمی‌کنند. در واقع، کارآفرینان عادت دارند بدون منابع کار کنند. در اصل، کارآفرینان

اخلال گر هستند و روش سنتی انجام کارها را با ایجاد راه‌های جدید برای انجام آن‌ها بر هم می‌زنند. آن‌ها با ایفای نقش اصلی کارآفرینان، وضعیت موجود را تغییر می‌دهند.

جوزف شومپتر اقتصاددان، در کتاب خود در سال ۱۹۱۱ به نام تئوری توسعه اقتصادی گفت که کارآفرینان چیزی فراتر از خالقان بزنس هستند. آن‌ها عامل تغییر در جامعه هستند. پروسه تخریب خلاق که در آن کارآفرینان ایده‌های جدید و بزنس‌های جدیدی را ایجاد می‌کنند که ایده‌های موجود را منسوخ می‌کند، نشانه‌ای از یک اقتصاد پویا است. شومپتر لیست کارآفرینان پیشرو را با لیست مهمانان یک هتل محبوب مقایسه کرد: همیشه پر از مردم اما افرادی که برای همیشه در حال تغییر هستند. سطوح بالای فعالیت کارآفرینی به سطوح بالای شکل‌گیری و نابودی بزنس تبدیل می‌شود؛ و اقتصاد را انعطاف پذیرتر می‌کند و قادر به انطباق با تغییرات ساختاری در چشم‌انداز رقابتی است. جان هالتی وانگر، اقتصاددانی که روندهای کارآفرینی را مطالعه می‌کند، می‌گوید: ایالات متحده تا حدی به دلیل پویایی، سرعت بالای ایجاد شغل و تخریب و سرعت بالای سرکوب کارگران موفق بوده است. کارآفرینان به‌عنوان اخلال گر، عوامل مهم تغییر در اقتصاد جهانی هستند، صنایع قدیمی را ریشه کن کرده و با مدل‌های جدید بزنس فرصت‌های بازار را شناسایی نموده؛ محصولات و خدمات مورد نظر مشتریان را ارائه می‌دهند (Scarborough M Noorman and Cornwall Jeffery R, 2019).

کارآفرینی

کارآفرینی به‌عنوان پروسه‌ای تعریف می‌شود که طی آن افراد فرصت‌ها را بدون توجه به منابعی که در حال حاضر کنترل می‌کنند به‌منظور استفاده از اجناس و خدمات آینده دنبال می‌کنند (Scarborough M Noorman and Cornwall Jeffery R, 2019). مخترعان و کارآفرینان با یکدیگر تفاوت دارند. یک مخترع چیز جدیدی خلق می‌کند. یک کارآفرین تمام منابع مورد نیاز (پول، افراد، مدل بزنس، استراتژی و توانایی ریسک‌پذیری) را جمع‌آوری و سپس یک پارچه می‌کند تا اختراع را به یک بزنس با دوام تبدیل کند.

موانع کارآفرینی

ادبیات تحقیق نشان می‌دهد که کارآفرینان با موانع داخلی و خارجی مواجه هستند (سن، هارون و مارک پروت، ۲۰۱۴). موانع داخلی توسعه کارآفرینی شامل تمام عناصر و رویه‌هایی است که رشد و پیشرفت سازمان‌ها را از درون تضعیف می‌کنند و مانع آن می‌شوند، از جمله کم‌بود رهبری، سرمایه، محیط کار حمایتی، دانش و منابع (I. P. W, Travis Perera Wijeyeratnam, 2013) از طرف دیگر،

موانع خارجی می‌تواند شامل فضای نامطلوب بزنس، رقابت شدید، و پالسی‌های سیاسی و دولتی ناپایدار که می‌تواند منجر به شکست بزنس و تجارت شود (Zoltan J Acs, 2010 و Nicola Virgill). علاوه بر ابعاد فردی، زمینه‌ای، درونی و بیرونی موانع مرتبط با توسعه کارآفرینی، لحاظ‌ها و نظریه‌های روان‌شناختی، نهادی و سرمایه اجتماعی در مطالعات تحقیقات قبلی در جهت بررسی موانع که مانع توسعه کارآفرینی می‌شوند، مشخص شده‌اند (Alnasaia, 2023).

موانع روان‌شناختی

موانع روانی توسعه کارآفرینی به‌طور گسترده در ادبیات مطالعه شده است. موانع روانی برای توسعه کارآفرینی ضروری هستند؛ زیرا می‌توانند به‌طور قابل توجهی بر تصمیم فرد برای شروع یک بزنس تأثیر بگذارند (نادری و همکاران، ۲۰۲۲). موانع روانی هم‌چنین می‌توانند بر موفقیت یک سرمایه‌گذاری جدید تأثیر بگذارند (Tremml, 2021).

سبرامینیم و همکاران (۲۰۲۲) بیان کرده‌اند که موانع روانی، مانند ترس از شکست یا عدم اعتماد به نفس، می‌تواند افراد را از پیگیری فرصت‌های کارآفرینی باز دارد. این می‌تواند منجر به از دست رفتن فرصت‌های رشد اقتصادی و ایجاد شغل شود. علاوه بر این، عوامل روان‌شناختی، مانند استرس و سطح رفاه پایین می‌توانند بر موفقیت یک سرمایه‌گذاری جدید تأثیر منفی بگذارند (نادری و همکاران، ۲۰۲۲). مطالعات پیش‌نمایش چندین مانع روان‌شناختی کلیدی برای توسعه کارآفرینی را برجسته می‌کنند: ترس از شکست، عدم اعتماد به نفس، ریسک‌گریزی، فقدان انگیزه، کم‌بود اطلاعات، عوامل اجتماعی و فرهنگی و رفاه روانی ضعیف. مطالعه اخیر دوتا و سوبل (۲۰۲۱) نشان داد که ترس از شکست یک مانع روانی رایج است که افراد را از باز کردن مشاغل خود باز می‌دارد. با توجه به مطالعه تحقیقاتی (Duong (2022)، ترس از شکست می‌تواند افراد را از ریسک‌های لازم برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید باز دارد و در نتیجه فرصت‌های رشد اقتصادی و ایجاد شغل را از دست می‌دهد. یک تحقیق اخیر از، دوتا و سوبل (۲۰۲۱) نشان می‌دهد که ترس از شکست می‌تواند منجر به کاهش انگیزه و عدم اعتماد به توانایی‌های فرد برای مدیریت بزنس و تصمیم‌گیری مؤثر شود.

علاوه بر این، کارآفرینی مستلزم اعتماد به نفس بالا و باور به توانایی‌های خود است. با این حال، بسیاری از افراد فاقد اعتماد به نفس لازم برای شروع یک بزنس هستند. هوانگ و یانگ (۲۰۲۲) در مطالعه خود نشان دادند که سطح اعتماد پایین می‌تواند تمایل کارآفرینان را برای ریسک کردن و دنبال کردن فرصت‌ها محدود کند و منجر به کاهش فعالیت‌های کارآفرینی شود.

این موانع ملاحظات مهمی برای افرادی است که به دنبال راه‌اندازی بزنس خود هستند و برای سیاست گذارانی که به دنبال ارتقای کارآفرینی هستند. موانع روانی برای توسعه کارآفرینی ضروری هستند؛ زیرا می‌توانند بر تصمیم فرد برای شروع یک بزنس، موفقیت یک سرمایه‌گذاری جدید و تلاش سیاست گذاران برای ترویج کارآفرینی تأثیر بگذارند (Ali et al. 2019; Subramaniam et al. 2022). پرداختن به این موانع می‌تواند به حمایت از توسعه بزنس جدید و تشویق رشد اقتصادی کمک کند (Alnassai, 2023).

موانع نهادی

ادبیات تحقیق هم چنین موانع نهادی برای رشد کارآفرینی را تا حد زیادی بررسی کرده است (دانشنیا و همکاران، ۲۰۲۱؛ گوناوان و همکاران، ۲۰۲۲). موانع نهادی ضرور است در نظر گرفته شوند؛ زیرا می‌توانند به طور قابل توجهی بر رشد و توسعه کارآفرینی تأثیر بگذارند (Hoogendoorn et al. 2019). الجباری و مصبه (۲۰۲۱) در تحقیق خود نشان دادند که وقتی موانع نهادی وجود داشته باشد، می‌تواند موانع را برای کارآفرینان ایجاد کند و هم چنان راه‌اندازی و رشد بزنس موفق را برای آن‌ها دشوارتر کند. این می‌تواند تأثیر منفی بر رشد اقتصادی، ایجاد شغل و نوآوری داشته باشد، و هم چنین پتانسیل افراد را برای بهبود ثبات مالی و رفاه خود از طریق کارآفرینی محدود کند (Khodapanah et al. 2021). علاوه بر این، موانع نهادی می‌توانند نابرابری درآمد را تداوم بخشند و دسترسی به فرصت‌ها را محدود کنند، به ویژه برای جوامع به حاشیه رانده شده که ممکن است در راه‌اندازی یک بزنس با چالش‌های دیگری روبه‌رو شوند (دانشنیا و همکاران، ۲۰۲۱). موانع نهادی برای توسعه کارآفرینی می‌تواند ابعاد مختلفی داشته باشد، از جمله عدم دسترسی به منابع مالی، موانع نظارتی، زیرساخت‌ها و بی‌ثباتی سیاسی. بویکو و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیقات خود اشاره کردند که کارآفرینان ممکن است به دلیل عدم دسترسی به منابع مالی سنتی، مانند بانک‌ها یا سرمایه‌گذاری خطرپذیر، برای تأمین بودجه برای بزنس خود تلاش کنند. چنین مقرراتی و تشریفات اداری نیز می‌تواند موانعی را برای کارآفرینان ایجاد کند که شروع و راه‌اندازی یک بزنس را دشوار بسازد (چمبرز، داستین و جاناتان مونمو، ۲۰۱۹). این موانع نهادی حیاتی هستند؛ زیرا می‌توانند تعداد افرادی را که می‌توانند بزنس‌های موفق را راه‌اندازی و رشد دهند، محدود کنند. این عمل می‌تواند بر رشد اقتصادی، ایجاد شغل و نوآوری تأثیر منفی بگذارد (Gunawan et al, 2022). پرداختن به این موانع می‌تواند به ایجاد یک محیط حمایتی برای کارآفرینان کمک کند و آن‌ها را قادر می‌سازد تا بزنس‌های موفق را راه‌اندازی و رشد دهند و به اقتصاد کمک کنند (دانشنیا و همکاران، ۲۰۲۱). در نظر گرفتن موانع نهادی برای سیاست‌گذاران، رهبران بزنس

و سایر ذی‌نفعان علاقه‌مند به ترویج کارآفرینی و توسعه اقتصادی مهم است. با درک و پرداختن به این موانع، می‌توان محیطی حمایت‌کننده و توانمندتر برای کارآفرینان ایجاد کرد و آن‌ها را برای راه‌اندازی و رشد بزنس‌های موفق کمک نموده و اقتصاد جامعه را توان‌مند کرد (Alnassai, 2023).

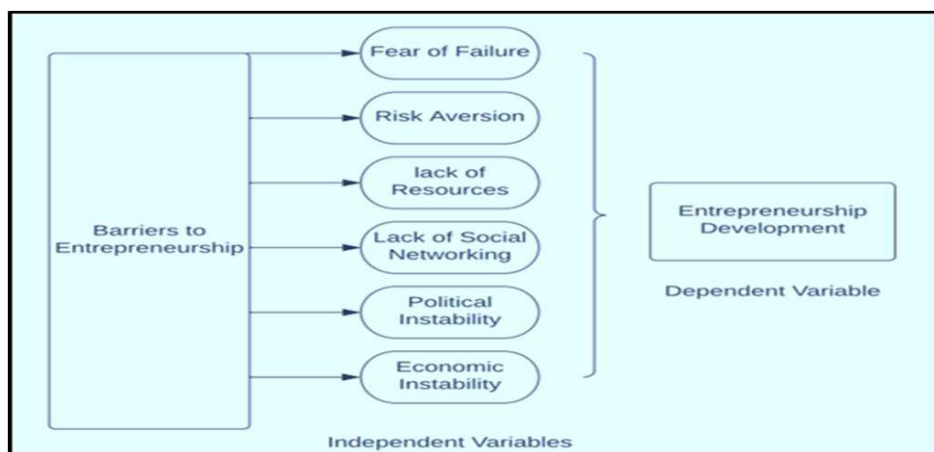
موانع سرمایه اجتماعی

سرمایه اجتماعی برای کارآفرینان اهمیت دارد؛ زیرا به شبکه‌ها، روابط و ارتباطات یک فرد اشاره دارد که می‌تواند مزایا و فرصت‌هایی را برای توسعه شخصی و حرفه‌ای فراهم کند (پوترو و همکاران، ۲۰۲۲). در یک کار تحقیقاتی که توسط باهاگیا و همکاران (۲۰۲۲) با کارآفرینان انجام شد، داشتن سرمایه اجتماعی قابل توجه می‌تواند دسترسی به منابع ارزش‌مندی مانند سرمایه، رهنمایی و تخصص و هم‌چنین فرصت‌هایی برای ایجاد مشارکت و ایجاد ارتباط با مشتریان بالقوه را فراهم کند. هیدالگو و همکاران (۲۰۲۱) مشخص کردند که فقدان شبکه‌های اجتماعی می‌تواند مانعی برای کارآفرینان باشد؛ زیرا دسترسی و توانایی آن‌ها را برای ارتباط با مشتریان بالقوه، شرکا و سایر بازیگران صنعت محدود می‌کند. انواع موانع سرمایه اجتماعی می‌تواند توسعه کارآفرینی را منتفی کند. به‌عنوان مثال، کمبل، (۲۰۲۲) دریافت که کارآفرینان با فقدان اجتماعی و ارتباطات کم‌تر با جوامع ماحول زندگی خویش امکان دسترسی جزئی به فرصت‌ها و منابع مهم می‌داشته باشند.

علاوه بر این، شبکه‌های اجتماعی در ایجاد آگاهی از برند، تأمین ارتباطات و افزایش فروش در عصر دیجیتال امروزی بسیار مهم هستند. پوترو و همکاران (۲۰۲۲) بیان داشتند؛ که بدون دسترسی به این پلتفرم‌ها، کارآفرینان ممکن است فرصت‌های قابل توجهی را برای ارتباط با مخاطبان مورد هدف و رشد بزنس خویش از دست بدهند. بنابراین، کارآفرینان باید هنگام توسعه استراتژی‌های بازاریابی و شبکه‌ای خود، در دست‌رس بودن و مرتبط بودن شبکه‌های اجتماعی متنوع را در نظر بگیرند (هیدالگو و همکاران ۲۰۲۱). با شناسایی این موانع و توسعه راهبردهایی غلبه بر آن‌ها، کارآفرینان می‌توانند سرمایه اجتماعی بنیادی ایجاد کنند و مزایای شبکه‌های خود را به حداکثر برسانند (Alnassai, 2023).

چهار چوب مفهومی

چارچوب نظری موانع انتخاب شده برای این مطالعه از سه مکتب مختلف که فوقاً بیان گردید ترکیب شده است: موانع روان‌شناختی، نهادی و اجتماعی. این ادغام به‌خاطری است که این نظریه‌ها برای تحقیقات هذا با اهمیت هستند. در زیر نگاهی جامع‌تر و کلی به هر یک از این عوامل آورده شده است (Alnassai, 2023).

شکل ۱: چهارچوب مفهومی

ترس از شکست

ترس از شکست عمدتاً به عنوان یک عامل روان شناختی مورد توجه قرار می گیرد که افراد را از کارآفرینی باز می دارد و به عنوان موانع برای بزنس در تحقیقات کارآفرینی عمل می کند (حسینی و همکاران، ۲۰۱۰). علیرغم یافته های بسیاری از مطالعات که نشان می دهد ترس از شکست بر فعالیت های کارآفرینانه تأثیر مضر دارد (تریسی و فیلیپس، ۲۰۱۱). برخی تحقیقات تجربی وجود دارد که به احتمال ترس از شکست در دنیای تجارت اشاره می کند که هم واکنش های انگیزشی و هم بازدارنده کارآفرینان را بر می انگیزد (کاجیوتی، گابریلا و جیمز سی. هایتون، ۲۰۱۵). هر کارآفرینی ترس از به دست گرفتن افسار یک سرمایه گذاری جدید را می داند (تریسی و فیلیپس، ۲۰۱۱). تلاش های راه اندازی و توسعه بزنس مملو از اضطراب و هیجان ناشی از پرداختن به طیف گسترده ای از فعالیت ها است که هر یک ممکن است منجر به نابودی بزنس شود. این وظایف شامل معرفی کالاها و خدمات جدید، افزایش سرمایه، تقویت ارتباط با مصرف کنندگان وفادار، به حداکثر رساندن مفاد و غیره است (نفیزی، ۲۰۱۸). اهمیت اضطراب شکست برای موفقیت کارآفرینی موضوع بررسی های اکادمیک فزاینده در سال های اخیر بوده است (دوتا و سویل، ۲۰۲۱). برخی از متخصصین ترس از شکست را به عنوان یک وضعیت انگیزشی ثابت توصیف کرده اند که افراد را از ریسک کردن باز می دارد (Tubadji et al., 2021). دیگران آن را به عنوان یک حالت عاطفی ناراحت کننده در نظر گرفته اند که کارآفرینان را نسبت به دیدگاه ها کم تر خوشبین می کند (چو و همکاران، ۲۰۱۹)، در حالی که دیگران تلاش کرده اند تا بپرسند کارآفرینان چگونه ترس از شکست را درک می کنند (فاکوسا و همکاران، ۲۰۲۰).

خطرگریزی

از یک نگاه، ریسک‌گریزی یک جامعه، راه‌اندازی یک بزنس را پرهزینه و ناموفق می‌سازد؛ زیرا نه تنها قرض‌دهندگان و سرمایه‌گذاران ریسک‌گریز هستند؛ بلکه کارآفرینان نیز ریسک‌گریز هستند. این می‌تواند یک مانع بزرگ برای کارآفرینان باشد. با این حال، فرار از ریسک نیز ممکن است عاملی برای کارآفرینی موفق باشد. برخی از افراد ریسک‌گریز که مدت‌ها تصور می‌شد ذاتاً برای کارآفرینی مناسب نیستند، ممکن است به خوبی با این خط کار سازگار شوند (Mahola et al, 2019). با این حال، شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد یکی از موانع کارآفرینی، بیزاری از ریسک است. ایده شخصی که ریسک می‌کند معمولاً به‌عنوان پایه و اساس رایج‌ترین تعاریف یک کارآفرین عمل می‌کند (Aderibigbe et al., 2019). با این وجود، کارآفرینان برای کنترل و کاهش ریسک‌ها تلاش می‌کنند (Tremml, 2021). به گفته هاگوس و همکاران (۲۰۱۸)، کارآفرینان خطرپذیر و کاهش‌دهنده ریسک هستند. ریسک‌پذیران بیش‌تر جذب کارآفرینی می‌شوند، حتی زمانی که تغییرات و خطر بتواند در نهایت مفاد شرکت را کاهش یا آسیب برساند. همان‌طور که در بالا ذکر شد، پیش‌بینی می‌شود که ریسک‌گریزی تأثیر مخربی بر قصد کارآفرینی داشته باشد.

عدم وجود شبکه‌های اجتماعی

تحقیقات در مورد سرمایه اجتماعی اهمیت محیط اجتماعی را که بزنس‌های جدید در آن راه‌اندازی شده‌اند و نقش عوامل فرهنگی و اجتماعی در شکل‌گیری کارآفرینان را در نظر می‌گیرد (چاندرا و همکاران، ۲۰۲۰). اگرچه مفهوم سرمایه اجتماعی برای مدت قابل توجهی موضوع بحث در آثار منتشر شده بوده است؛ اما متخصصین هنوز بر روی یک تعریف واحد برای این کلمه توافق نکرده‌اند (هاگوس، سیراک، میکال ایزاک، و جانانان ام. اسکات، ۲۰۱۸). مطالعات متعدد سرمایه اجتماعی را به‌عنوان رابطه با شبکه‌های اجتماعی تعریف می‌کنند؛ زیرا شبکه‌های اجتماعی برای تولید سرمایه اجتماعی ضروری هستند (Tremml, 2021). در نتیجه، سرمایه اجتماعی ناشی می‌شود از مواجهه پیوندهای اجتماعی (اسمیت و همکاران، ۲۰۲۰). مزایایی که افراد می‌توانند به دلیل تماس‌های اجتماعی و شبکه‌سازی تجربه کنند شامل تبادل اطلاعات بین شرکت‌کنندگان شبکه، مزایای مشارکتی، هنجارها و ارزش‌های مشترک، منابع موجود و پیش‌بینی شده می‌باشد (Mandy، Wheadon و Nathalie Duval-Couetil، 2019). سرمایه اجتماعی دارای مزایای متعددی است، حتی با امکانات مادی محدود. از آنجایی که فرض بر این است که سرمایه اجتماعی به‌طور خاص به کارآفرینی مربوط می‌شود، اعتقادی وجود دارد که سرمایه اجتماعی ارتباطات را تسهیل می‌کند، هزینه‌های مبادله را

کاهش می‌دهد، قیمت دانش را پایین می‌آورد و جریان آن را تسهیل می‌کند (چو، یونجو، زولاکی. مون، و تیفانی بونکونگ، ۲۰۱۹). از آنجایی که بسیاری از منابع داخلی استارت‌آپ‌ها در مراحل ابتدایی خود محدود هستند، شبکه‌های اجتماعی ممکن است نقش مهمی در توسعه آن‌ها ایفا کنند (شارما، ۲۰۱۸).

کم‌بود منابع

منابع ملموس و ناملموس هر دو مورد بحث در بخشی از محیط بزنس هستند. منابع معنوی شامل چارچوب‌های قانونی، سرمایه انسانی و پروسه‌های اداری است. منابع فیزیکی شامل جاده‌ها، آب و انرژی و غیره است. تالر و همکاران (۲۰۱۹) ادعا می‌کنند که در دست‌رس بودن منابع رشد فعالیت کارآفرینی را تحریک می‌کند. مطالعات هم‌چنین نشان داده است که کارآفرینان با چالش‌های متعددی از جمله کم‌بود منابع مالی و فقدان دانش پیرامون موضوعات مختلف مرتبط با بزنس، مانند نرخ‌های مالیاتی بالا و نرخ‌های تورم مواجه هستند. کارآفرینانی که بزنس جدید را راه‌اندازی می‌کنند، حتماً با دشواری‌های تأمین منابع مالی و مدیریت مالی در یک سیستم بانکی که به ثبت دو جانبه نیاز دارد، مواجه هستند (شاهوردی معصومه، کمریه اسماعیل و قریشی محمد، ۲۰۱۸). علاوه‌براین، هنگامی که به صراحت در مورد آن در طول مصاحبه پرسیده شد، صاحبان مشاغل احتمالی اظهار داشتند که چالش برانگیزترین موانعی که با آن روبه‌رو هستند، دریافت حمایت مالی است. با توجه به تحقیقات انجام شده توسط Bigliardi و همکاران (۲۰۲۲)، یکی از چالش‌هایی که بزنس کوچک با آن مواجه هستند کم‌بود منابع است.

ناپایداری محیط اقتصادی

با وجود روند کلی به سمت افزایش نرخ رشد، کشورهای درحال توسعه معمولاً با پیشروی در مراحل توسعه خود، ویژگی مشترکی به‌نام بی‌ثباتی اقتصادی از خود نشان می‌دهند. تغییرات در تقاضای کل، سرمایه، درآمدهای صادراتی و نوسانات ارزی در اقتصاد درحال توسعه رایج است. این امر باعث می‌شود که شروع و ادامه بزنس جدید به چالش کشیده شود. شرایط فعلی اقتصاد ممکن است بر مالکیت کسب و کار تأثیر منفی بگذارد (فاس و همکاران، ۲۰۱۹). اگر مؤسسات قرض‌دهنده محافظه کارتر شوند و در نتیجه تمایل کم‌تری به اعطای اعتبار به صاحبان بزنس داشته باشند، اثرات نامطلوب آن تشدید خواهد شد (Alnassai, 2023).

فقدان ثبات در محیط سیاسی

ثبات در دولت برای تقویت روحیه کارآفرینی در کشورهای در حال توسعه ضروری است (Fakoussa, 2020). مطالعه ژانگ و همکاران (۲۰۲۰) دریافتند که بی‌ثباتی سیاسی زمانی که از مدل‌سازی معادلات ساختاری برای به تصویر کشیدن عواملی که مقدم بر مقاصد کارآفرینی هستند، به اهداف کارآفرینی آسیب می‌زند. با این حال، هیچ شواهدی را نمی‌توان در هنگام پیوند دادن کارآفرینی به ثبات سیاسی به عنوان قطعی تفسیر کرد. در نتیجه، ارتباط بین این دو مستحق بررسی بیش‌تر است.

روش تحقیق

برای انجام این تحقیق از روش کمی و با استفاده از پرسش‌نامه جهت گردآوری اطلاعات از طریق آنلاین و حضوری صورت گرفته تا درک کلی و جامع از موانع کارآفرینی در ناحیه یازدهم شهر کابل ارائه کند. این پرسش‌نامه، اطلاعات مربوط به ویژگی‌های دیموگرافیکی، تجربیات کارآفرینی و ادراک از موانع کارآفرینی را در قالب داده‌ها جمع‌آوری نموده است. در این تحقیق، جامعه آماری ۲۰۰ نفر از نیروی کار ناحیه یازدهم این شهر که شامل تاجران، صاحبان شرکت‌ها، کارمندان، محصلان، کارشناسان اقتصادی، عمده‌فروشان، پرچون‌فروشان، طراحان و جمعیت بیکار نظر به احصائیه شهرداری این ناحیه که کارآفرین و یا میل به کارآفرینی دارند انتخاب شده‌اند. پاسخ‌دهندگان با پیشینه‌های مختلف انتخاب گردیده‌اند؛ زیرا پاسخ‌های چنین گروه متنوعی می‌تواند بینش بهتر نسبت به درک مردم در مورد شروع یک بزنس جدید ارائه دهد. در این نظرسنجی ۱۳۳ شرکت‌کننده شامل اشخاص که فوقاً تذکره یافت، می‌باشند. تعداد پاسخ‌دهندگان با استفاده از روش نمونه‌گیری یمنانه انتخاب شده‌اند (عظیمی، ۱۴۰۰).

پرسش‌نامه توزیع شده شامل ۲۴ سؤال بوده که ۳ پرسش مربوط به دیموگرافیکی و ۲۱ پرسش مربوط به متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق می‌باشد. هر پرسش در مقیاس لیکرت با ۵ امتیاز، از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) اندازه‌گیری شده است. برای درک بهتر سؤالات، هر سؤال پرسش‌نامه به دو زبان انگلیسی و دری ارائه شد. اطلاعات با استفاده از روش‌های مختلف احصائیوی تجزیه و تحلیل شدند. برای سنجش قابلیت اعتماد (Reliability) پرسش‌نامه، از آلفای کرونباخ استفاده صورت گرفته است. تحلیل‌های همبستگی و رگرسیون برای تحلیل اطلاعات مورد استفاده قرار گرفته است. در تجزیه و تحلیل اطلاعات از SPSS ۲۰/۰ استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

احصائیه توصیفی پاسخ‌دهنده‌گان

جدول ۱: احصائیه توصیفی پاسخ‌دهنده‌گان

فیصدی	تعداد	متغیرها	دیموگرافی
۸۷.۲٪	۱۱۶	مرد	جنسیت
۱۲.۸٪	۱۷	زن	
۱۰۰.۰٪	۱۳۳	مجموعه	
۳۰.۸٪	۴۱	۲۵-۱۸	سن
۴۲.۹٪	۵۷	۳۵-۲۶	
۱۸.۸٪	۲۵	۴۵-۳۶	
۷.۵٪	۱۰	بالتر از ۴۵	
۱۰۰.۰٪	۱۳۳	مجموعه	
۲.۲٪	۳	بکلوریا	تحصیلات
۶.۸٪	۹	فوق بکلوریا	
۶۹.۹٪	۹۳	لیسانس	
۱۹.۵٪	۲۶	ماستر	
۱.۵٪	۲	دکتور و مافوق آن	شغل
۱۰۰.۰٪	۱۳۳	مجموعه	
۲۳.۳٪	۳۱	عمده و خورده فروش	
۱۰.۵٪	۱۴	کارمند	
۳۵.۳٪	۴۷	تاجر	
۳.۸٪	۵	طراح	
۶.۸٪	۹	مالک شرکت	
۲۰.۳٪	۲۷	بیکار	

جنسیت ۱۳۳ پاسخ‌گو نشان می‌دهد که ۱۱۶ پاسخ‌دهنده مرد و تنها ۱۷ پاسخ‌دهنده زن هستند، فیصدی بر اساس اطلاعات جمع‌آوری شده ۸۷.۲٪ از پاسخ‌دهندگان مرد و تنها ۱۲.۸٪ زن هستند.

سن پاسخ‌دهندگان بر اساس توزیع سنی این پاسخ‌گویان در چهار رده سنی به شرح ذیل قرار می‌گیرند: ۱۸ تا ۲۵ سال: ۴۱ نفر که ۳۰.۸ فیصد از کل پاسخ‌دهندگان را تشکیل می‌دهند، در این رده سنی، بخش قابل توجهی از پاسخ‌دهندگان را تشکیل می‌دهند. این نشان می‌دهد که بخش قابل توجهی از شرکت‌کنندگان بزرگسالان جوان هستند که احتمالاً نماینده جمعیت جوان‌تر هستند.

۲۶-۳۵ سال: رده سنی دوم شامل ۵۷ نفر است که ۴۹.۹٪ از پاسخ‌دهندگان بین ۲۶ تا ۳۵ سال را تشکیل می‌دهد.

۳۶-۴۵ سال: در این رده سنی، ۲۵ نفر وجود دارد که ۱۸.۸٪ از کل پاسخ‌دهندگان را تشکیل می‌دهد. این گروه نشان‌دهنده پاسخ‌دهندگان در اواسط سی تا اواسط دهه چهل است که نشان‌دهنده حضور کوچک‌تر و هم‌چنان قابل توجه شرکت‌کنندگان میان‌سال در این تحقیق است. ۴۵ و بالاتر: دسته نهایی شامل ۱۰ نفر است که ۷.۵ درصد از پاسخ‌دهندگان ۴۵ سال و بالاتر را تشکیل می‌دهد.

در نتیجه، توزیع سنی پاسخ‌دهندگان نظرسنجی بینش‌های ارزش‌مندی را در مورد جمعیت‌شناسی نمونه مورد مطالعه ارائه می‌دهد. اکثر پاسخ‌دهندگان، تقریباً ۴۳ درصد، در محدوده سنی ۲۶-۳۵ قرار دارند که نشان‌دهنده حضور قابل توجهی از افراد در اواخر دهه بیست تا اواسط سی سالگی است. تحلیل سطح تحصیلات در میان پاسخ‌دهندگان بینش‌های ارزش‌مندی را در مورد تنوع نمونه ارائه می‌دهد و زمینه‌ای را برای درک دیدگاه‌های آن‌ها فراهم می‌کند. در این جا نکات کلیدی وجود دارد: فیصدی کمی، تقریباً ۲.۳٪ از پاسخ‌دهندگان دارای سند لیسه هستند. بیش‌ترین بخش از پاسخ‌دهندگان، حدود ۶۹.۹٪، سند تحصیلی لیسانس گرفته‌اند. تقریباً ۱۹.۵٪ از پاسخ‌دهندگان دارای سند تحصیلی ماستری هستند. درحالی‌که نسبت کم‌تری، تقریباً ۱.۵٪ از پاسخ‌دهندگان دارای سند تحصیلی دکتورا یا بالاتر هستند که بخشی از افراد با تحصیلات عالی را در نمونه نشان می‌دهد. این توزیع آموزشی متنوع در مجموعه پاسخ‌دهندگان مستلزم طیف گسترده‌ای از دانش و تخصص است که می‌تواند به‌طور قابل توجهی بر پاسخ‌ها و دیدگاه‌های ارائه شده در نمونه احصائیوی تأثیر بگذارد. محققان باید پیشینه آموزشی شرکت‌کنندگان را هنگام تفسیر نتایج نظرسنجی در نظر بگیرند؛ زیرا می‌تواند عامل مهمی در شکل‌دهی یافته‌ها و توصیه‌های مطالعه باشد.

تحلیل مشاغل پاسخ‌دهندگان نمونه‌ای متنوع را نشان می‌دهد که بازتاب طیف گسترده‌ای از زمینه‌های حرفه‌ای است. در این جا نکات کلیدی آورده شده است.

تقریباً ۲۳.۳ درصد از پاسخ‌دهندگان در بخش عمده‌فروشی و پرچون‌فروشی درگیر هستند که نشان‌دهنده حضور قابل توجه افراد مرتبط با توزیع و فروش است. حدود ۱۰.۵٪ از پاسخ‌دهندگان در نقش‌های مختلف مشغول به‌کار هستند، که بخشی از نیروی کار را به‌طور فعال در سازمان‌ها نشان می‌دهد. بخش قابل توجهی، تقریباً ۳۵.۳٪، به‌عنوان تاجر معرفی می‌شوند. این نشان‌دهنده حضور قابل توجهی از کارآفرینان و متخصصان تجاری در نمونه است. تقریباً ۶.۸٪ از پاسخ‌دهندگان صاحبان شرکت هستند. یک گروه کوچک‌تر؛ اما قابل توجه، حدود ۳.۸٪، متشکل از طراحان است که نماینده متخصصان خلاق و هنری هستند.

در نتیجه، تجزیه و تحلیل مشاغل پاسخ دهندگان در این تحقیق، تنوع زیادی از پیشینه های حرفه ای را در میان شرکت کنندگان برجسته می کند. این تنوع یکی از ویژگی های کلیدی نمونه است و می تواند به طور قابل توجهی بر بینش و دیدگاه های جمع آوری شده از طریق تحقیق تأثیر بگذارد.

یافته ها نشان می دهد که بخش قابل توجهی از پاسخ دهندگان در دنیای بزنس درگیر هستند، با بازرگانان و عمده فروشان/پرچون فروشان که مجموعاً سهم قابل توجهی از نمونه را نمایندگی می کنند. این نشان دهنده تأکید بالقوه بر موضوعات مرتبط با بزنس در یافته های این مطالعه است و هم چنان حدود ۲۰.۳٪ از پاسخ دهندگان بیکار هستند که بخشی را نشان می دهد که ممکن است دیدگاه ها و تجربیات منحصر به فردی در رابطه با جستجوی کار داشته باشد یا در حال حاضر در نیروی کار شرکت نمی کند.

جدول ۲: تحلیل همبستگی

ED	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	متغیرها
۱. ریسک گریزی	-							
۲. کمبود منابع		-						
۳. فقدان روابط اجتماعی			-					
۴. فقدان ثبات سیاسی				-				
۵. ناپایداری سیاسی					-			
۶. توسعه کار آفرینی						-		
۷. ترس از شکست							-	
توسعه کار آفرینی (ED)								-

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

این جدول نشان دهنده همبستگی مثبت میان تمام متغیرها مستقل و متغیر وابسته است و هم چنان متریکس همبستگی ارائه شده ضرایب همبستگی پیرسون را بین متغیرهای مختلف در این تحقیق نشان می دهد. از آن جای که توسعه کار آفرینی محور بحث تحقیق هذا بوده هریک متغیر مستقل با ارزش های متفاوت درجه تأثیر پذیری متغیر وابسته از متغیر مستقل نشان می دهد، طوری که کم بود منابع (۰.۵۲۳)، فقدان شبکه های اجتماعی (۰.۳۴۵)، بی ثباتی سیاسی (۰.۵۲۷) و بی ثباتی اقتصادی (۰.۶۴۳) همبستگی مثبت قوی دارد. یک همبستگی مثبت متوسط با ترس از شکست (۰.۳۹)، ریسک گریزی (۰.۳۷۳) وجود دارد. این همبستگی های مثبت نشان می دهد که سطوح بالاتر توسعه کار آفرینی با

سطوح بالاتر کم بود منابع، فقدان شبکه‌های اجتماعی، بی‌ثباتی سیاسی و بی‌ثباتی اقتصادی مرتبط است.

جدول ۳: تحلیل رگرسیون

Model Summary ^b						
Model	R	R Square	Adjusted Square	R	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.713 ^a	.508	.485	.651		2.203

Predictors (Constant): ناپایداری اقتصادی، ترس از شکست، خطرگریزی، فقدان شبکه اجتماعی، فقدان

ثبات سیاسی، کم بود منابع

متغیر وابسته: توسعه کارآفرینی

برای درک بهتر این که چگونه هر متغیر مستقل بر پیش‌بینی متغیر وابسته تأثیر می‌گذارد، از تحلیل رگرسیون خطی استفاده شده است. اهمیت نسبی و جهت اثر همه متغیرها را می‌توان از ضرایب بتا مربوطه استنباط کرد. تجزیه و تحلیل رگرسیون شامل چندین آمار کلیدی است که برای درک عملکرد مدل رگرسیون ضروری هستند. بیایید هر یک از این آمار را تجزیه و تحلیل کنیم. مدل ۱ نشان‌دهنده بررسی مدل اول در تحلیل رگرسیون است. دوم، R ، ضریب همبستگی مقدار 0.713 نشان‌دهنده ضریب همبستگی چندگانه (r) است که قدرت و جهت رابطه خطی بین متغیر وابسته و متغیرهای مستقل را اندازه‌گیری می‌کند.

از آن‌جا که $r=0.713$ است که نشان‌دهنده یک همبستگی مثبت نسبتاً قوی است. (R^2) اندازه‌گیری نسبت واریانس در متغیر وابسته است که می‌تواند توسط متغیرهای مستقل در مدل توضیح داده شود. مقدار $R\text{-squared}=0.508$ به این معنی است که تقریباً (0.8×50) فیصد از تغییرپذیری در متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل موجود در مدل به حساب می‌آید. این نشان می‌دهد که مدل بخش قابل توجهی از واریانس در داده‌ها را توضیح می‌دهد. Adjusted $R\text{-squared}$: (R^2) تنظیم شده ارزشی را برای تعداد پیش‌بینی‌کننده‌ها در مدل تنظیم می‌کند. گنجاندن متغیرهای غیر ضروری را نقد می‌کند. این آمار 0.485 نشان می‌دهد که پس از محاسبه تعداد پیش‌بینی‌کننده‌ها، تقریباً 48.5% از تغییرپذیری در متغیر وابسته توسط مدل توضیح داده شده است. این مقدار ارزش کمی کم‌تر از $R\text{-Squared}$ نشان می‌دهد که ممکن است مدل دارای برخی متغیرهای اضافی باشد.

خطای استاندارد برآورد (Std): خطای استاندارد برآورد با این ارزش (۰.۶۵۱) اندازه متوسطی را ارائه می دهد که مقادیر پیش بینی شده در مدل با مقادیر واقعی مشاهده شده متفاوت است. این نشان دهنده درجه تغییرپذیری در متغیر وابسته است که توسط مدل تعریف نمی شود.

Durbin-Watson: برای تشخیص وجود خودهمبستگی (همبستگی شرایط خطا) در مدل رگرسیون استفاده می شود. مقدار بین ۲.۴۴ و ۱.۴۵ نشان می دهد که همبستگی خودکار قابل توجهی وجود ندارد. در این مورد (2.203) Durbin-Watson نشان می دهد که همبستگی کمی در مدل وجود دارد که مطلوب است. به طور کلی، تجزیه و تحلیل نشان می دهد که مدل رگرسیون دارای تناسب معقول خوبی با اطلاعات است و بینش های ارزش مندی را در مورد روابط مورد مطالعه قرار می دهد.

جدول ۴: آزمون فرضیه ها

Research Hypotheses	B	T	Sig	Result
H ₁	.187	1.317	.190	Not Supported
H ₂	.032	.334	.739	Not Supported
H ₃	.169	1.972	.048	Supported
H ₄	-.038	-.646	.520	Not Supported
H ₅	.207	2.359	.020	Supported
H ₆	.470	5.314	.000	Supported

مناقشه

نتایج این مطالعه از شش فرضیه صفری مطرح شده نخست به تأیید سه فرضیه صفری که عبارت از فقدان ثبات سیاسی، ناپایداری اقتصادی و کمبود منابع است تأکید داشته، طوری که (H₆) بی ثباتی اقتصادی: این متغیر ضریب بسیار معنی داری ($p < 0.0001$) را نشان می دهد که کم تر از (۰.۰۵) است. بنابراین، تأیید شده و تأثیر قوی بر متغیر وابسته را پیشنهاد می کند. بی ثباتی اقتصادی می تواند به طور قابل توجهی بر نتایج، مانند عملکرد تجاری یا تصمیمات فردی تأثیر بگذارد. مدیریت ریسک های اقتصادی در چنین شرایطی از اهمیت بالایی برخوردار است. اهمیت شدید بی ثباتی اقتصادی بر اهمیت شرایط اقتصادی در شکل دادن به نتایج تأکید می کند. بی ثباتی اقتصادی که با عواملی مانند تورم، رکود، یا نوسانات ارز مشخص می شود، می تواند به طور قابل توجهی بر تجارت، سرمایه گذاری و رفتار مصرف کننده تأثیر بگذارد. (H₅) ضریب بی ثباتی سیاسی نیز از نظر ارقام معنی دار است ($p = 0.02$)، یعنی زیر مقدار (۰.۰۵) نیز تأیید می کند و نشان می دهد که کدام بی ثباتی سیاسی می تواند تأثیر

قابل توجهی بر متغیر وابسته داشته باشد. این نشان می‌دهد که مناطق یا زمینه‌هایی با بی‌ثباتی سیاسی بالا در مقایسه با محیط‌های با ثبات تر، نتایج متفاوتی را تجربه می‌کنند. اهمیت عدم ثبات سیاسی تأثیر عوامل سیاسی بر متغیر وابسته را برجسته می‌کند. در مناطق مستعد بی‌ثباتی سیاسی، بزنس‌ها ممکن است با چالش‌های مرتبط با تغییرات نظارتی، عدم اطمینان و اختلالات احتمالی مواجه شوند. درک و مدیریت این خطرات سیاسی برای اتخاذ تصمیمات آگاهانه و کاهش اثرات نامطلوب ضروری است. (H_3) ضریب کم بود منابع از نظر آماری معنادار است $p = (0.048)$ ، است که به همین ترتیب تأیید شده و نشان می‌دهد که این عامل بر متغیر وابسته مدل تأثیر معناداری دارد. از نظر عملی، این بدان معنی است که کم بود منابع احتمالاً بر نتیجه مورد مطالعه تأثیر می‌گذارد. سازمان‌ها یا افرادی که با محدودیت منابع یا منابع ناکافی مواجه هستند، دستیابی به اهداف یا نتایج آن‌ها را چالش برانگیز می‌کند. اهمیت کم بود منابع نشان می‌دهد که این عامل در تأثیرگذاری بر نتیجه مورد مطالعه حیاتی است. برای کسب و کارها، سازمان‌ها یا سیاست‌گذاران، این نشان می‌دهد که تخصیص منابع کافی، اعم از مالی، انسانی یا مادی، برای دستیابی به نتایج مطلوب بسیار مهم است. استراتژی‌هایی برای رسیدگی به محدودیت‌های منابع، مانند تأمین بودجه یا بهینه‌سازی تخصیص منابع، ارتقای دانش، ممکن است برای بهبود نتایج ضروری باشد.

ثانیاً سه فرضیه صفری رد شده که عبارت از (H_1) ترس از شکست است؛ ضریب ترس از شکست دارای $P = 0.19$ است که از سطح معنی داری رایج (0.05) بیش تر است. بنابراین فرضیه مربوط به ترس از شکست از نظر آماری معنی دار نیست و رد می‌شود. (H_2) فرضیه ریسک‌گریزی نیز از نظر آماری معنادار نیست $P = 0.739$ که نشان می‌دهد ریسک‌گریزی ممکن است محرک مهم متغیر وابسته در این زمینه نباشد. این بدان معناست که ریسک‌گریزی ممکن است عامل مهمی نباشد که بر نتیجه تأثیر بگذارد و در نتیجه رد شود. (H_4) فقدان شبکه‌های اجتماعی از نظر آماری معنی دار نیست $P = 0.25$ که نشان می‌دهد؛ سطح تعیین‌کننده معنی داری برای نتیجه در این مدل نیست.

نتیجه‌گیری

در خاتمه، مطالعه موانع کارآفرینی در شهر کابل، به‌طور خاص بر ناحیه یازدهم، چندین عامل کلیدی را برجسته کرده است که به‌شکل قابل توجهی بر فعالیت‌های کارآفرینی تأثیر می‌گذارد. در میان موانع مختلف بررسی شده، بی‌ثباتی اقتصادی و سیاسی و هم‌چنین کم بود منابع به‌عنوان تأثیرگذارترین موانع کارآفرینی ظاهر شده است. با این حال، مهم است که اذعان کنیم که ترس از شکست، ریسک‌گریزی،

و فقدان شبکه‌های اجتماعی نیز به چالش‌هایی که کارآفرینان در این زمینه با آن مواجه هستند، کمک می‌کند. اولاً، بی‌ثباتی اقتصادی و سیاسی تأثیر عمیق بر کارآفرینی در ناحیه یازدهم کابل دارد. شرایط ناپایدار اقتصادی و جو سیاسی نامطمئن فضایی غیرقابل پیش‌بینی را ایجاد کرده و راه‌اندازی و تداوم بزنس را برای افراد چالش‌برانگیز می‌سازد (جانسون ام، ۲۰۲۱). شرایط نوسان بازار، زیرساخت‌های نامطمئن و چارچوب‌های نظارتی ناکافی مانع تلاش‌های کارآفرینی می‌شود که منجر به افزایش ریسک و کاهش فرصت‌های موفقیت می‌شود (Martinez, 2022).

ثانیاً، کم‌بود منابع به‌طور قابل توجهی مانع از فعالیت‌های کارآفرینی در این ناحیه می‌شود (مارتینز، ۲۰۲۲). دسترسی ناکافی به سرمایه، محدودیت اعتبار و زیرساخت‌های ناکافی موانع قابل توجهی برای شروع و گسترش مشاغل ایجاد می‌کند (Patel, 2020). علاوه‌براین، کم‌بود منابع از جمله سرمایه مالی، نیروی کار ماهر و زیرساخت‌ها می‌تواند فرصت‌های کارآفرینی را به شدت محدود کند. دسترسی ناکافی به گزینه‌های تأمین مالی، مانند وام‌های بانکی یا سرمایه‌های خطرپذیر می‌تواند توانایی کارآفرینان را برای راه‌اندازی و رشد سرمایه‌گذاری‌های خود محدود کند. به‌طور مشابه، کم‌بود کارگران ماهر یا فقدان زیرساخت‌های کافی می‌تواند بهره‌وری و کارایی تلاش‌های کارآفرینی را مختل کند (Anderson, 2021). افزون بر این، ترس از شکست یک مانع رایج برای کارآفرینی در این ناحیه شهر کابل است. این ترس تمایل به آزمایش، نوآوری و یادگیری از شکست‌ها را مهار می‌کند. در نتیجه خلاقیت کارآفرینی را محدود می‌سازد و ظهور سرمایه‌گذاری‌های جدید را کاهش می‌دهد (Johnson M., 2021). علاوه بر این، ریسک‌گریزی در مهار کارآفرینی در این زمینه نقش دارد. با توجه به چشم انداز چالش برانگیز اقتصادی و سیاسی، افراد ممکن است در انجام ریسک‌های ذاتی مرتبط با راه‌اندازی و اداره یک بزنس تردید بیش‌تری داشته باشند. فقدان یک شبکه ایمنی، همراه با ترس از دست دادن دارایی‌های شخصی، کارآفرینان بالقوه را از پیگیری ایده‌های خود باز می‌دارد و رشد کلی اکوسیستم کارآفرینی را محدود می‌کند (Smith J., 2020).

در خاتمه، این مطالعه بر ماهیت چند وجهی موانع کارآفرینی در ناحیه یازدهم این شهر تأکید می‌کند. درحالی‌که بی‌ثباتی اقتصادی و سیاسی، همراه با کم‌بود منابع، به‌عنوان تأثیرگذارترین عوامل شناسایی شدند، این مطالعه تأثیر متقابل ترس از شکست، ریسک‌گریزی و کم‌بود سرمایه اجتماعی را در ممانعت از فعالیت‌های کارآفرینی کاملاً رد نمی‌کند. مطالعه حاضر به سطح کلی پیرامون عوامل بازدارنده کارآفرینی پرداخته است برای درک عمیق از موانع کارآفرینی نیاز است پیرامون ظرفیت، استعداد و دانش کارآفرینان منحنی عوامل کلیدی در جهت توسعه، رشد و موانع کارآفرینی تحقیق صورت گیرد.

- Abeer, K. (2014). Constraints and challenges of SME development in the developing countries. *international journal of SME development*, 1.
- Acs, Zoltan J, and Nicola Virgill. (2010). Entrepreneurship in developing countries. In *Handbook of Entrepreneurship Research*. New yark springer: 485-515.
- Aderibigbe, John K., Sihle Mahola, and Tendia Chimucheka. (2019). Influence of entrepreneurship risk perceptions and aversion on entrepreneurial intention among university students in South Africa. *African Journal of Development Studies*, 9: 239–52.
- Ahmadi Ahmadzai, Yumuk Gunay Gulsevrim and Demiralay Tulay. (2019). Entrepreneurship in Afghanistan and the leading effect of international indices in the development of entrepreneurship in Afghanistan. *Journal of Business and Economic Policy*, 2.
- Aiello, Francesco, Graziella Bonanno, and Stefania Patrizia Sonia Rossi. (n.d.).
- Alan, B. M. (2016). *Fundamentals for Becoming a Successful Entrepreneur from Business Idea to Launch and Management*. Old Tappan, New Jersey: Pearson Education Ltd.
- Ali, Mohammad, Md Himel, and Tanvir Alam. (2019). Do social barriers influence Women's intention toward entrepreneurship. *Journal of Social Economics Research*, 6:106-16.
- Alisa, D. M. (2021). *Analalysing barriers to entrepreneurship development in Bosnia and Herzegovina*. Bosnia and Herzegovina: UNDP.
- Al-Jubari, Ibrahim, and Aissa Mosbah. (2021). Senior entrepreneurship in Malaysia: Motivations and barriers. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 8: 277–85.
- Alnassai, J. M. (2023). A study on the barriers to entrepreneurship in the UAE. *Journal of risk and financial management*, 1-12.
- Anderson, L. (2021). The role of financial support in entrepreneurial Growth: an empirical analysis. *Journal of Finance*, 45(2), 215-230.
- Bahagia, Bahagia, Endin Mujahidin, Abdul Karim Halim, Rimun Wibowo, Abdullah Nuruz Zaini, Ainiyah Hidayanti Yusup, and Siti Zulfah Jaelillah. (2022). Social Capital of Madura Tribe in Entrepreneurship. *Edukatif: Jurnal Ilmu Pendidikan*, 4: 2059–65.
- Bigliardi, Bigliardi, Serena Filippelli, Renato Passaro, and Ivana Quinto. (2022). Introducing the implementation of open innovation approaches by academic entrepreneurship as a viable solution to tackle the lack of resources. *International Journal Technology Management* , 88: 1.
- Bouichou, El Houssain, Tahirou Abdoulaye, Khalil Allali, Abdelghani Bouayad, and Aziz Fadlaoui. (2021). Entrepreneurial intentionamong rural youth in Moroccan agricultural cooperatives: The future of rural entrepreneurship. *Sustainability*, 13: 9247.

- Bringer R Bruce and Ireland Duana R. (2019). *Entrepreneurship Successful Launching New Venture*. London: Saffron House 6-10 Kirby street.
- Cacciotti, Gabriella, and James C. Hayton. (2015). Fear and entrepreneurship: A review and research agenda. *International Journal of Management Reviews*, 17: 165–90.
- Chambers, Dustin, and Jonathan Munemo. (2019). Regulations, institutional quality, and entrepreneurship. *Journal of Regulatory Economics*, 55: 46–66.
- Chandra, Ashna, Justin Paul, and Meena Chavan. (2020). Internationalization barriers of SMEs from developing countries: A review and research agenda. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 26: 1281–310.
- Cho, Eunjoo, Zola K. Moon, and Tiffany Bounkhong. (2019). A qualitative study on motivators and barriers affecting entrepreneurship among Latinas. *Gender in Management: An International Journal* , 34: 326–43.
- Daneshniya, Mohammad, Ebrahim Hadiyan, and Hosein Marzban. (2021). Investigating the institutional barriers to entrepreneurship development and the role of government in moderating them; The Case of Iran. *Economic Strategy*, 10: 36.
- Daneshniya, Mohammad, Ebrahim Hadiyan, and Hosein Marzban. (2021). Investigating the institutional barriers to entrepreneurship development and the role of government in moderating them; The Case of Iran. *Economic Strategy*, 10: 36.
- Dutta, Nabamita, and Russell S. Sobel. (2021). Entrepreneurship, fear of failure, and economic policy. *European Journal of Political Economy*, 66: 101954.
- Fakoussa, Rebecca, Simon O’Leary, and Suzan Salem. (2020). An exploratory study on social entrepreneurship in Egypt. *Journal of Islamic Accounting and Business Research*, 11: 694–707.
- Foss, Nicolai J., Peter G. Klein, and Christian Bjørnskov. (2019). The context of entrepreneurial judgment: Organizations, markets, and institutions. *Journal of Management Studies* , 56: 1197–213.
- Gill Amerjit and Biger Nahum. (2011). Barriers to small business creations in India. *Internation Journal of Entrepreneurship and Small Business*, 10.
- Gunawan, Arien Arianti, Jose Bloemer, Allard CR van Riel, and Caroline Essers. (2022). Institutional barriers and facilitators of sustainability for Indonesian batik SMEs: A policy agenda. *Sustainability*, 14: 8772.
- Gunawan, Arien Arianti, Jose Bloemer, Allard CR van Riel, and Caroline Essers. (2022). Institutional barriers and facilitators of sustainability for Indonesian batik SMEs: A policy agenda. *Sustainability MDPI*, 14: 8772.
- Hagos, Sirak, Michal Izak, and Jonathan M. Scott. (2018). Objective institutionalized barriers and subjective performance factors of new migrant entrepreneurs. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 25: 842–58.

- Hidalgo, Gisele, Jefferson Marlon Monticelli, and Ingridi Vargas Bortolaso. (2021). Social capital as a driver of social entrepreneurship. *Journal of Social Entrepreneurship*, 1-24.
- Hoogendoorn, Brigitte, Peter Van der Zwan, and Roy Thurik. (2019). Sustainable entrepreneurship: The role of perceived barriers and risk. *Journal of Business Ethics*, 157: 1133–54.
- Hosseini, Seyed Mahmoud, Seyed Jamal Farajolah Hosseini, and Mohammad Reza Soleimanpour. (2010). Identification and analysis of hindering barriers of entrepreneurship in higher agricultural education as perceived by graduate students. *Iranian Journal of Agricultural Economics and Development Research*, 2: 359–68.
- Huang, Shun-Nung, and Chia-Han Yang. (2022). Exploring the impact of entrepreneurship education for service start-ups: Perspective from the experiential learning Theory. *Journal of Service Science and Management*, 15: 52-129.
- Ibrahim Jamal Mohmmad and Alnassai Abdullah. (2023). A study on the barriers to entrepreneurship in the UAE. *Risk and financial management* , 2.
- Jeffrey, M. N. (2019). *essential of entrepreneurship and small business management*. london: Pearson Education.
- Johnson, A. (2019). The impact of entrepreneurship on economic growth and development in post-confilict regions: a comparative study. *Journal of economic development*,, 37(4), 521-536.
- Johnson, A. A. (2029). The Role of Resource Availability in Business Start-Up AND Growth: An Empirical Analysis. *Journal of Business Economics*,, 42(2), 245-261.
- Johnson, M. (2021). the impact of economic volatility on business sustainability: a comparative analysis. *Journal of economic studies*, 48(3),321-336.
- Kamble, T. S. (2022). *Role of Micro Financing in Women Entrepreneurship in India*. Ph.D. dissertation, National College of Ireland. Dublin, Ireland: National College of Ireland.
- Khodapanah, Bahman, Mohammad Ali Moradi, Hamid Padash, and Kamal Sakhdari. (2021). Identification of Institutional Barriers to Regional Entrepreneurship Development (A Critical Approach to Historical System of Entrepreneurship Development Policy Making). *Tehran: Critical Studies in Texts & Programs of Human Sciences*, vol. 21, pp. 85–111.
- Mahola, Sihle, John K. Aderibigbe, and Tendai Chimucheka. (2019). South African University Students' Entrepreneurial Intention as a Correlate of Entrepreneurship Risk Perceptions and Aversion. *Journal of Human Ecology*, 67: 1–8.
- Martinez, J. (2022). challenges of entrepreneurship in unreliable infrastructure: a case study of emerging markets. *Jounranl of business and economic development*, 50(4), 567-582.

- Mohammadi Qais, Zamani Munibullah and Mokhles Muhammad Rafiq. (2019). Challenges Faced by Startups and small Medium Enterprises A case study of Kabul province. *Kardan Journal of Economics and Management Sciences*, 2(4) 43- 54.
- Motamedi Nia, Zohreh, Hamid Movahed Mohamadi, Amir Alambaigi, and Hossein Mahdizadeh. (2021). Content Analysis of theBarriers to Entrepreneurship Ecosystem Growth in the Context of the Agricultural Higher Education System. *Journal of Studies in Entrepreneurship and Sustainable Agricultural Development*, 8: 81–96.
- Naderi, Nader, Ehsan Khosravi, Hossein Azadi, Faranak Karamian, Ants-Hannes Viira, and Halil Nadiri. (2022). Barriers to developing social entrepreneurship in NGOs: Application of grounded theory inWestern Iran. *Journal of Social Entrepreneurship*, 13: 41-221.
- Nefzi, N. (2018). Fear of failure and entrepreneurial risk perception. *International Journal of Entrepreneurial Knowledge*, 6: 45–58.
- Patel, R. (2020). resources constraints and entrepreneurial limitations: A comparative study of emerging economies. *Intrenational Jouranl of Business and economic development*, 37(4), 521-536.
- Putro, Herry Porda Nugroho, Rusmaniah Rusmaniah, Mutiani Mutiani, ErsisWarmansyah Abbas, Jumriani Jumriani, and Muhammad Ridha Ilhami. (2022). Social Capital of Micro, Small and Medium Enterprises in Kampung Purun for Improving Entrepreneurship Education. *Jurnal Pendidikan*, 14: 1669–80.
- Scarborough M Noorman and Cornwall Jeffery R. (2019). *Essential of Entrepreneurship in Small Business management*. London, safron house 6-10 Kirby street: Vivar Malasyasia.
- Sesen, Harun and Mark Pruett. (2014). The impact of education, economy, and culture on entrepreneurial motives barriers and intentions: a comparative study of the United States and Turkey. *The Journal of Entrepreneurship* 23: 231–61, 23: 231-61.
- Shahverdi Masoumeh, Kamariah Ismail, and Qureshi Muhammad. (2018). The effect of perceived barriers on social entrepreneurship intention in Malaysian universities: The moderating role of education. *Management Science Letters*, 8: 341–52.
- Sharma, L. (2018). Entrepreneurial intentions and perceived barriers to entrepreneurship among youth in Uttarakhand state of India: A cross-cultural investigation across genders. *International Journal of Gender and Entrepreneurship*, 10: 243–69.
- Smith, J. (2020). A study of Individual Behavior in Uncertain Situations. *Journal of Risk Management*, 25(3), 123, 137.
- Smith, J. (2020). The role of entrepreneurship in economic growth: a comparative analysis of developed and developing countries. *Journal Economic Studies*, 45(2), 215-230.

- Subramaniam, S. Vijayan, Hishamuddin Ismail, Abdullah Sallehuiddin Bin Abdullah Salim, Seethaatchumy Thambiah, and Aye. (2022). The Psychological Factors Influencing Women Entrepreneurial Performance in Malaysia: A Conceptual Framework (ID: MMUE/190242). In International Conference on Communication, Language, Education and Social Sciences (CLESS) (pp. 170–83.). Amsterdam: Atlantis Press.,
- Thaler, Thomas, Marie-Sophie Attems, Mathieu Bonnefond, Darren Clarke, Amandine Gatien-Tournat, Mathilde Grapois, Marie Fournier, Conor Murphy, Magdalena Burtscher-Rauter, Maria Papathoma-Köhle, and et al. (2019). Drivers and barriers of adaptation initiatives–How societal transformation affects natural hazard management and risk mitigation in Europe. *Science of the Total Environment*, 650: 1073–82.
- Tracey, Paul, and Nelson Phillips. (2011). Entrepreneurship in emerging markets. *Management International Review*, 51: 23–39.
- Tremml, T. (2021). Barriers to entrepreneurship in public enterprises: Boards contributing to inertia. *Public Management Review*, 23: 1527–52.
- Tubadji, Annie, Hans Dietrich, Vasilis Angelis, Anette Haas, and Brigitte Schels. (2021). Fear-of-failure and cultural persistence in youth entrepreneurship: Comparative analysis: Greece versus Germany. *Journal of Small Business & Entrepreneurship*, 33: 513–38.
- Tunio Muhammad Nawaz and others. (2021). How Entrepreneurship Sustains Barriers in the Entrepreneurial Process. *Sustainability*.
- Wheadon, Mandy, and Nathalie Duval-Couetil. (2019). Token entrepreneurs: A review of gender, capital, and context in technology entrepreneurship. *Entrepreneurship & Regional Development*, 31: 308–36.
- Wijeyeratnam, I. P. W., and Travis Perera. (2013). Barriers to Women's Entrepreneurship: SME Sector in Sri Lanka. *Journal of Management*, 70-75.
- Zhang, Jing A., Conor O'Kane, and Guoquan Chen. (2020). Business ties, political ties, and innovation performance in Chinese industrial firms: The role of entrepreneurial orientation and environmental dynamism. *Journal of Business Research*, 121: 254–67.